

Motion till riksdagen

1988/89:Sk429

av Pär Granstedt och Birgitta Hambraeus (båda c)
Avdragsrätt för bidrag till kulturlivet

Friheten är kulturlivets livsluft. Ett fritt verkande kulturliv och en fri kulturdebatt är en förutsättning för en levande demokrati.

Samtidigt som detta är en sanning som erkänns av de flesta har det genom hela vår kulturhistoria varit svårt att finna former att förena kravet på kulturlivets frihet med rimliga ekonomiska villkor för dess utövare. Ett kulturellt och konstnärligt nyskapande ligger ofta före utvecklingen av den allmänna smaken. Det kan därför vara svårt att finansiera en kulturell verksamhet genom att saluföra dess alster på en kommersiell marknad. För många kulturutövare genom historien har därför valet stått mellan att ta understöd av resursstarka makthavare, eller att dra sig fram i armod, många gånger i akut nöd.

I gångna tider var det kungar och furstar som gav sina hov glans genom att hålla sig med kompositörer, litteratörer, teatrar och orkestrar. I dag är det stat, kommun och storföretag som fungerar som mecenater.

Frågan om sponsring har väckt en omfattande debatt. En slutsats som förefaller rimlig att dra är att ett visst stöd från näringslivets sida till kulturaktiviteter av olika slag är ett välkommet bidrag. Om vårt kulturliv i huvudsak skulle bli beroende av näringslivets prioriteringar vore det mindre lyckat. Det är naturligt att företagens beslut om stöd bygger på deras bedömning av marknadsförings- och PR-effekter snarare än på en djupare kultursyn.

Stat och kommun kan förväntas lämna sitt stöd utifrån en mer allvarligt syftande kulturpolitisk syn. Samtidigt kan det riktas allvarliga principiella invändningar mot en situation där kulturlivet i allt väsentligt är ekonomiskt beroende av den politiska makten – även om denna vilar på en demokratisk grund. En finansiering som gav kulturlivet en mer fristående ställning i förhållande till såväl ekonomiska som politiska makthavare vore därför önskvärd.

Ett sätt att åstadkomma detta vore att skapa ett system där enskilda människor fick möjlighet att med obeskattade medel lämna bidrag till kulturlivet. En möjlighet skulle öppnas till avdrag upp till ett visst belopp för bidrag till kulturell verksamhet som uppfyllde vissa kriterier. Avdragsrätten motiveras av att dessa bidrag avlastar behovet av samhälleligt kulturstöd. För att skapa likartade villkor för de flesta skulle dessa avdrag skattemässigt kunna behandlas på samma sätt som ränteavdrag, d.v.s. endast berättiga till avdrag upp till den skattenivå som gäller vid brytpunkten. En gräns för avdragsmöjligheten skulle inledningsvis kunna sättas vid 1000 kr. I takt med

att behovet av kulturanslag från stat och kommun minskar skulle denna gräns successivt kunna höjas.

Mot. 1988/89
Sk429

Hemställan

Med hänvisning till vad som anförts hemställer vi
att riksdagen hos regeringen begär en utredning om avdragsgillt
kulturstöd i enlighet med vad som anförts i motionen.

Stockholm den 25 januari 1989

Pär Granstedt (c)

Birgitta Hambraeus (c)